

OBČINA AJDOVŠČINA

Župan

Cesta 5. maja 6a
5270 Ajdovščina
t / 05 36 59 110
e / obcina@ajdovscina.si
w / www.ajdovscina.si

Številka: 41032-28/2025

Datum: 26. 11. 2025

Občinski svet Občine Ajdovščina

Zadeva: Letni program izobraževanja odraslih v občini Ajdovščina za leto 2026

Predlagatelj: Tadej Beočanin, župan Občine Ajdovščina

Gradivo pripravil: Ljudska univerza Ajdovščina
Oddelek za družbene zadeve

Pristojno delovno telo: Odbor za družbene zadeve

8. točka 26. redne seje Občinskega sveta Občine Ajdovščina

Predlagam, da Občinski svet Občine Ajdovščina na 26. redni seji, dne 18. 12. 2025, obravnava in sprejme sklep

Na podlagi 51. člena Zakona o izobraževanju odraslih (Uradni list RS št. 6/18, št. 189/20-ZFRO in št. 16/24 – ZOs-n-K) in 18. člena Statuta Občine Ajdovščina (Uradni list RS, št. 79/22, 22/25) je Občinski svet Občine Ajdovščina na svoji 26. seji dne sprejel naslednji

Sklep

Sprejme se Letni program izobraževanja odraslih v občini Ajdovščina za leto 2026, s katerim so določeni programi, ki se financirajo iz sredstev proračuna Občine Ajdovščina. Za izvedbo programa se Ljudski univerzi Ajdovščina v letu 2026 zagotovi 91.650,00 €.

Tadej Beočanin, l. r.
župan,

Obrazložitev

1. Pravni temelj

Občina Ajdovščina je ustanoviteljica Ljudske univerze Ajdovščina, pravni temelj za delovanje Ljudske univerze pa določa Zakon o izobraževanju odraslih (Uradni list RS št. 6/18, št. 189/20-ZFRO in št. 16/24 – ZOs-n-K).

2. Razlogi za sprejem ter cilji in poglobitve rešitve:

Samoupravna lokalna skupnost zaradi ustvarjanja pogojev za izobraževanje odraslih in drugih dejavnosti, pomembnih za razvoj in kakovost življenja njenih prebivalcev, sprejme letni program, v katerem se opredelijo: cilji in kazalniki na letni ravni, ukrepi po področjih (programi), obseg sredstev, ki se jih zagotovi v proračunu za izvajanje letnega programa in način spremljanja izvajanja letnega programa.

Za pokrivanje potreb na področju izobraževanja odraslih se bodo v letu 2026 Ljudski univerzi Ajdovščina zagotavlja sredstva za tiste programe, ki so v javnem interesu občine: Moč znanja, Skupaj za znanje, Znanje na dlani, Učni center Brje in Medkulturni mostovi: od besede do pogovora, v predvideni višini 91.650 €.

3. Ocena finančnih in drugih posledic sprejema sklepa:

S proračunom Občine Ajdovščina se zagotavlja potrebna sredstva za izvedbo letnega programa izobraževanja odraslih.

Tadej Beočanin, l. r.
Župan

POROČILO:

Na seji dne, 3. 12. 2025, je **Odbor za družbene zadeve** obravnaval Letni program izobraževanja odraslih v občini Ajdovščina za leto 2026 in k programu podal pozitivno mnenje, zato predlaga, da ga Občinski svet sprejme.

Datum: 4. 12. 2025

Predsednik odbora za družbene zadeve

Vilko Brus, l. r.

LJUDSKA
UNIVERZA
AJDOVŠČINA

Letni program izobraževanja odraslih v občini Ajdovščina za leto 2026

Vsebina

UVOD	3
IZHODIŠČA	6
PROGRAMI IN DEJAVNOSTI	6
MOČ ZNANJA	7
SKUPAJ ZA ZNANJE	8
ZNANJE NA DLANI	9
UČNI CENTER BRJE	12
MEDKULTURNI MOSTOVI	13
POTREBNA SREDSTVA ZA IZVEDBO PROGRAMA	15

UVOD

Živimo v času poglobljenih globalnih in lokalnih sprememb, ki preoblikujejo družbo, gospodarstvo in vsakdanje življenje. Slovenija kot del evropskega prostora se sooča s številnimi izzivi, od podnebnih sprememb, demografskih premikov in digitalne preobrazbe do vse večjih socialnih razlik. Ti procesi vplivajo na kakovost življenja, zaposljivost, zdravje ter občutek povezanosti in zahtevajo celostne, trajnostne in vključujoče pristope, ki temeljijo na znanju, sodelovanju in vseživljenjskem učenju.

Digitalna preobrazba družbe je danes eden ključnih dejavnikov razvoja. Digitalne kompetence, razumevanje novih tehnologij in zmožnost njihove smiselne uporabe so postali temelj sodobnega izobraževanja, zaposlovanja in aktivnega državljanstva. Digitalna pismenost ni več le tehnična spretnost, temveč pogoj za učinkovito sodelovanje v družbi, dostop do informacij, storitev in izobraževanja ter preprečevanje digitalne izključenosti. Obenem zeleni prehod postavlja nove zahteve pred posameznike, gospodarstvo in skupnosti. Zmanjšanje vpliva na okolje, trajnostna raba virov, razvoj novih zelenih znanj in spretnosti ter odgovorno ravnanje so bistveni za dolgoročno blaginjo in družbeno odpornost. Zeleni in digitalni razvoj se dopolnjujeta, saj oba spodbujata inovativnost, ustvarjalnost in družbeno odgovornost, kar krepi konkurenčnost in kakovost življenja v lokalnih skupnostih.

Tudi demografske spremembe, med njimi staranje prebivalstva, zahtevajo nove oblike učenja in družbenega povezovanja. Vseživljenjsko učenje postaja ključno za aktivno staranje, ohranjanje delovne in družbene vključenosti ter preprečevanje socialne izolacije starejših. Poudarek na branju, razumevanju in kritičnem mišljenju ostaja temelj vseh oblik učenja in je ključen za samostojno, odgovorno in vključeno delovanje posameznika v skupnosti. Občina Ajdovščina se zaradi gospodarskega razvoja in povečanega priseljevanja sooča z večjo kulturno raznolikostjo. To prinaša nove priložnosti, pa tudi izzive za socialno povezanost. Programi, ki združujejo učenje slovenskega jezika, spoznavanje lokalnega okolja, prostovoljstvo in aktivno sodelovanje, so bistveni za preprečevanje socialne segregacije, predsodkov in delitev. Spoznavanje priseljencev in lokalnega prebivalstva krepi razumevanje, solidarnost in občutek pripadnosti, kar gradi temelje zdrave in trde skupnosti. Pomemben del družbene povezanosti predstavlja tudi medgeneracijsko sodelovanje, ki zmanjšuje razlike med generacijami, omogoča prenos znanja in izkušenj ter krepi občutek pripadnosti. Povezovanje mladih in starejših spodbuja medsebojno učenje, prostovoljstvo in aktivno sodelovanje, kar prispeva k večji družbeni stabilnosti in kakovosti življenja. V tem kontekstu ima poseben pomen koncept staranja v prostoru, ki poudarja potrebo po podpori starejših, da lahko ostanejo v domačem okolju, ohranijo samostojnost in aktivno družbeno vlogo. Izobraževanje ima tu ključno vlogo, saj deluje preventivno in podaljšuje samostojnost starejših.

V takšnem okolju ima izobraževanje odraslih osrednjo vlogo. Omogoča pridobivanje novih znanj in spretnosti, potrebnih za prilagoditev hitrim spremembam, obenem pa spodbuja osebno rast, krepi medsebojne vezi in zmanjšuje družbene razlike. Izobraževanje odraslih tako ni le orodje za povečanje zaposljivosti, temveč tudi mehanizem za socialno vključenost, aktivno participacijo in gradnjo povezane skupnosti. V času, ko družbena razdrobljenost narašča, postaja gradnja trdnih, povezanih in vključujočih skupnosti ena najpomembnejših nalog sodobne družbe. Potrebujemo programe, ki povezujejo različne generacije, spodbujajo sodelovanje in vključujejo ranljive skupine, saj ti procesi krepijo socialno kohezijo, medsebojno razumevanje in skupnostno odpornost.

V letnem načrtu izobraževanja odraslih v Občini Ajdovščina (v nadaljevanju LPIO), smo se, na podlagi zgoraj naštetih izzivov, naslonili na naslednje dokumente, ki naslavlajo omenjene izzive in ponujajo možnosti in priložnosti za omilitev njihovih posledic oziroma njihovo uspešno reševanje:

- Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021-2027,
- Strategija Digitalna Slovenija 2030,
- Program znanj in spretnosti za Evropo za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost,
- Poti izpopolnjevanja – nove priložnosti za odrasle,
- Strategija dolgožive družbe,

- Nacionalna strategija za razvoj bralne pismenosti 2019-2030,
- Smernice za izvajanje Strategij spretnosti za Slovenijo – izboljševanje upravljanja izobraževanja odraslih v Sloveniji,
- Evropski zeleni dogovor in
- Strategija razvoja Slovenije 2030.

Na Ljudski univerzi Ajdovščina zato v letu 2026 pozornost usmerjamo v razvoj in izvajanje izobraževalnih programov, ki odgovarjajo na aktualne družbene in gospodarske izzive ter prispevajo k trajnostnemu razvoju lokalne skupnosti. Z izobraževalnimi programi naslavljamo krepitev digitalnih kompetenc, spodbujanje odgovorne uporabe novih tehnologij in razumevanje vloge umetne inteligence v učenju, delu in vsakdanjem življenju. S tem želimo povečati digitalno vključenost prebivalcev in zmanjšati digitalne razlike v skupnosti. Na področju zelenega prehoda naslavljamo izobraževalne programe, ki razvijajo trajnostne navade, okoljsko ozaveščenost in zeleno podjetnost, ter spodbujajo odgovorno ravnanje z viri in energijo. V kontekstu dolgožive družbe nadaljujemo z razvojem in izvajanjem programov za aktivno staranje, medgeneracijsko sodelovanje in prenos znanja med generacijami. S tem krepimo solidarnost, prostovoljstvo in občutek pripadnosti skupnosti. Ob povečanem priseljevanju v Občini Ajdovščina pa še naprej namenjamo pozornost integraciji priseljencev, predvsem z učenjem slovenskega jezika, spoznavanjem lokalne skupnosti in spodbujanjem njihovega aktivnega vključevanja v družbeno življenje. S tem prispevamo k medkulturnemu razumevanju in družbeni povezanosti. V letu 2026 nadalje z izobraževalnimi programi krepimo bralno in funkcionalno pismenost ter kompetence zaposlenih v gospodarstvu, zlasti na področjih, kjer se srečujejo potrebe trga dela in posameznikov.

Ljudska univerza Ajdovščina z načrtovanimi programi in dejavnostmi v letu 2026 prispeva k razvoju znanja, povezanosti in odpornosti skupnosti, ki temelji na sodelovanju, trajnosti in solidarnosti – vrednotah, ki vodijo razvoj Ljudske univerze Ajdovščina in Občine kot celote.

IZHODIŠČA

Na podlagi 51. člena Zakona o izobraževanju odraslih (ZIO, UL RS št. 6/2018) lokalna skupnost sprejme letni program izobraževanja odraslih (LPIO), da zagotovi pogoje za izobraževanje odraslih in druge dejavnosti, ki prispevajo k razvoju ter kakovosti življenja prebivalcev.

Programi v LPIO izhajajo iz prepoznanih potreb lokalnega okolja ter strateških ciljev zavoda, občine in temeljnih evropskih ter nacionalnih dokumentov, ki smo jih omenili že v uvodu.

Na lokalni ravni se LPIO prav tako naslanja na dokumente, kot so:

- Strategija za mlade v občini Ajdovščina 2024–2028,
- Strategija razvoja občine Ajdovščina do leta 2030,
- Razvojni načrt 2025–2030 (Ljudska univerza Ajdovščina).

Zakon določa, da naj LPIO vsebuje ključne elemente, kot so cilji in kazalniki na letni ravni, ukrepi po prednostnih področjih, obseg sredstev, namenjenih za izvajanje, ter način spremljanja izvajanja programa. Program se osredotoča na prvo prednostno področje, opredeljeno v ReNPIO 2022–2030 – splošno neformalno izobraževanje odraslih. V LPIO so opredeljeni cilji, ciljne skupine, vsebine, kazalniki in potrebna sredstva za izvedbo programov. Izvajanje LPIO se spremlja prek letnega poročila Ljudske univerze Ajdovščina, ki vključuje poročilo o dosežkih in je javno dostopno. Zakon določa, da občine iz proračuna zagotavljajo finančna sredstva javnim organizacijam za izvedbo LPIO, kar potrjuje občinski svet (59. člen ZIO-1). Program temelji na načelih javnega interesa, opredeljenih v 4. in 5. členu zakona, ter sledi ciljem nacionalnega programa, ki zagotavlja enake možnosti za vseživljenjsko učenje v vseh obdobjih za celostni razvoj in sonaravno bivanje.

LPIO za leto 2026 naslavlja ključne izzive sodobnega časa, kot so digitalna preobrazba, zeleni prehod, demografske spremembe, dolgoživost družbe in vse večja družbena raznolikost. Program je zasnovan tako, da spodbuja razvoj digitalnih, zelenih, socialnih in temeljnih kompetenc, ki omogočajo posamezniku aktivno in odgovorno sodelovanje v družbi. Posebno pozornost namenja integraciji priseljencev, medgeneracijskemu sodelovanju, aktivnemu staranju ter krepitvi bralne in funkcionalne pismenosti, kar krepi povezanost in socialno vključenost lokalne skupnosti. Programi spodbujajo trajnostne vrednote, prostovoljstvo, sodelovanje in razvoj znanj, ki niso pomembna le za trg dela, temveč tudi bogatijo življenje posameznika in skupnosti.

S celostnim pristopom LPIO prispeva k izboljšanju kakovosti življenja v občini Ajdovščina, krepitvi izobraževalnih možnosti za vse odrasle ter krepitvi trajnostne, vključujoče in povezane skupnosti, kar pozitivno vpliva na razvoj občine in blaginjo njenih prebivalcev.

PROGRAMI IN DEJAVNOSTI

S programi in dejavnostmi v okviru LPIO želimo razvijati in krepiti kompetence, ki posamezniku omogočajo uspešno vključevanje ter delovanje v lokalni skupnosti, gospodarstvu in družinskem življenju. Izobraževalni programi pomembno prispevajo k osebnemu razvoju, večji zaposljivosti ter družbeni vključenosti in aktivnemu delovanju odraslih.

Pripravljeni programi temeljijo na načelih neformalnega izobraževanja odraslih, kot jih opredeljuje ReNPIO 2022–2030, zlasti v okviru Prvega prednostnega področja: splošno neformalno izobraževanje odraslih. Ti programi izhajajo iz prepoznanih potreb posameznikov in skupnosti ter sledijo skupnim ciljem, usmerjenim v odzivanje na okoljske, demografske in družbene spremembe. Neformalno

izobraževanje odraslih ustvarja novo znanje, krepi individualno in skupnostno identiteto ter spodbuja inovativne družbene in kulturne prakse. Pomembno prispeva k ohranjanju in razvoju družbenega kapitala, vključujoč znanje starejših, izkušnje prebivalcev lokalnih skupnosti ter potencialne ranljivih skupin. S tem povečuje avtonomnost posameznikov, spodbuja aktivno državljanstvo in omogoča zdravo, ustvarjalno ter dostojno življenje v vseh življenjskih obdobjih.

Programi v LPIO so namenjeni vsem odraslim, zlasti v dolgoživi družbi, kjer je medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje različnih družbenih skupin ključno za razvoj in povezanost skupnosti. Cilji programov so širjenje znanja in spretnosti, spodbujanje sodelovanja v povezanem okolju, krepitev kulturne in družbene zavesti ter prispevanje k trajnostnemu razvoju.

Pri pripravi programov upoštevamo potrebe posameznikov in skupnosti ter vključujemo različna vsebinska področja:

- razvoj in dvig digitalne pismenosti,
- pridobivanje temeljnih in funkcionalnih zmožnosti,
- izboljšanje splošne izobraženosti,
- medgeneracijsko sodelovanje in aktivno staranje,
- vseživljenjsko učenje,
- spodbujanje aktivnega državljanstva in družbene odgovornosti,
- graditev skupnosti in sodelovanje v njej,
- trajnostni razvoj in zeleni prehod,
- zdrav življenjski slog,
- vključevanje dolgotrajno brezposelnih, mladih, starejših in drugih ranljivih skupin v izobraževanje in usposabljanje,
- spodbujanje sodelovanja med podjetji in izobraževalnimi ustanovami,
- krepitev kulturne zavesti, medkulturnega dialoga in sobivanja različnih kultur.

Pri pripravi programov so upoštevana osnovna načela za načrtovanje programov za odrasle:

- ugotavljanje potreb posameznikov in družbe po izobraževanju,
- modularna zasnovanost programa,
- odprtost programa,
- prožnost pri načrtovanju programa,
- spremljanje in evalvacija programa.

MOČ ZNANJA

Namen in cilji

Sodobna družba se sooča z nenehnimi in poglobljenimi spremembami, od digitalizacije, globalizacije in demografskih premikov do okoljskih in podnebnih izzivov. Ti procesi vplivajo na vse vidike življenja, od dela in družine do prostega časa. Program MOČ ZNANJA izhaja iz prepričanja, da je znanje ključno orodje za obvladovanje teh sprememb in za ustvarjanje priložnosti v hitro spreminjajočem se svetu. Namen programa je udeležencem omogočiti, da z znanjem, spretnostmi in razumevanjem sodobnih procesov lažje in samozavestneje delujejo v družbi, na delovnem mestu in v skupnosti.

Opis programa in dejavnosti

Program MOČ ZNANJA krepi ključne kompetence za uspešno življenje in delo v sodobni družbi ter prispeva k osebni rasti, zaposljivosti in družbeni vključenosti. Vsebine so zasnovane v skladu z razvojnimi usmeritvami Ljudske univerze Ajdovščina 2025–2030, ki poudarjajo digitalizacijo, trajnostni razvoj, dolgoživo družbo in medkulturnost.

Program zajema naslednja vsebinska področja:

- digitalne kompetence: od osnovne računalniške pismenosti in uporabe pametnih naprav do napredne rabe IKT ter umetne inteligence v izobraževanju, delu in vsakdanjem življenju. Poseben poudarek je na varni in etični uporabi digitalnih tehnologij;
- jezikovne kompetence: tečaji tujih jezikov za učinkovito sporazumevanje v mednarodnem okolju, pri delu, študiju in potovanjih;
- funkcionalna pismenost: krepitev bralne, finančne, medijske, podnebne in večkulturne pismenosti ter razvoj kritičnega mišljenja;
- zeleni prehod in trajnostna konkurenčnost: izobraževanja za razvoj zelenih kompetenc, trajnostnega načina življenja in odgovornega ravnanja z okoljem;
- podjetnost in inovativnost: delavnice za razvoj podjetniških veščin, ustvarjalnosti in proaktivnosti;
- družinska vzgoja: program za starše in družine, ki ponuja podporo pri vzgoji otrok, vključno z otroki s posebnimi potrebami, ter pomoč pri soočanju z izzivi sodobnega družinskega življenja.

Program MOČ ZNANJA bo izveden v obliki predavanj, delavnic in tečajev, v obsegu do 20 ur posameznega programa, potekal pa bo vse leto. Z udeležbo v programu bodo udeleženci pridobili znanja, ki jim bodo omogočala aktivno vključevanje v skupnost, učinkovitejše delo in kakovostnejše življenje. Program tako neposredno prispeva k viziji Ljudske univerze Ajdovščina – krepiti moč znanja, rast posameznika in povezanost skupnosti.

Ciljna skupina: vsi ljudje, ne glede na ciljno skupino (otroci, mladostniki, starejši, osebe s posebnimi potrebami, invalidi, zaposleni, brezposelni, upokojenci, tujci itd.)

Število udeležencev: 200

Trajanje programa: program se bo izvajal vse leto

Število ur programa skupaj: 400

SKUPAJ ZA ZNANJE

Namen in cilji

Odrasli se pri vključevanju v izobraževanje pogosto soočajo z različnimi ovirami (pomanjkanje časa in sredstev, nizka motivacija, oddaljenostjo od izobraževalnega središča itd.). Program SKUPAJ ZA ZNANJE je zasnovan z namenom približevanja vseživljenjskega učenja in medgeneracijskega povezovanja različnim ciljnim skupinam, tudi tistim zunaj mestnega središča. Lokalna skupnost ima ključno vlogo pri oblikovanju identitete posameznika in občutka pripadnosti. Učenje v skupnosti spodbuja delovanje za skupno dobro, krepi skupinsko identiteto in omogoča dejavno sodelovanje prebivalcev pri razvoju kraja.

S programom SKUPAJ ZA ZNANJE želimo spodbujati povezovanje in sodelovanje med prebivalci različnih krajevnih skupnosti, krepiti njihovo aktivno vlogo pri trajnostnem razvoju, zagotavljati učne priložnosti vsem, tudi ranljivejšim skupinam, ter razvijati različne kompetence in spretnosti vseh občanov Občine Ajdovščina.

Posamezne izobraževalne vsebine bodo potekale po modelu študijskih krožkov, ki temeljijo na spontanem druženju in povezovanju ljudi v lokalnem okolju. V središču bo učenje iz potreb ljudi in kraja, medgeneracijsko sodelovanje pa bo pomemben del programa, saj spodbuja osebni in poklicni razvoj posameznika ter prispeva k razvoju in vitalnosti lokalne skupnosti.

Opis programa in načrtovanih dejavnosti

Program se bo izvajal po posameznih krajevnih skupnostih v Občini Ajdovščina. Pri pripravi vsebin bomo upoštevali želje, potrebe in pobude prebivalcev posameznih krajevnih skupnosti. Izobraževalni programi bodo potekali po principu izkustvenega učenja, kjer se teorija prepleta s prakso. Obravnavane vsebine bodo vključevale: trajnostni razvoj in sonaravno bivanje, medkulturni dialog, zdrav življenjski slog, preventivne vsebine s področja socialnega in zdravstvenega varstva, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter druge teme, pomembne za življenje in razvoj lokalnih skupnosti. Programi bodo izvedeni v obliki predavanj, delavnic ali kombiniranih oblik (npr. predavanje z delavnico), v obsegu do 20 ur posameznega programa.

Ciljna skupina: prebivalci krajevnih skupnosti Občine Ajdovščina

Število udeležencev: 140

Trajanje programa: program se bo izvajal vse leto

Skupno število ur: 280

ZNANJE NA DLANI

Namen in cilji

Program ZNANJE NA DLANI je namenjen spodbujanju socialne vključenosti ranljivih skupin, kot so starejši, še posebej tisti iz socialno ogroženih okolij, mladi, brezposelni, priseljenci, osebe s težavami v duševnem zdravju in drugi posamezniki, ki so pogosto izključeni iz družbenega dogajanja. Dejavnosti prispevajo k ohranjanju in širjenju socialne mreže, medgeneracijskemu učenju in opolnomočenju posameznikov, da lahko dejavno sodelujejo v skupnosti. Cilj programa je zagotoviti dostopne, raznolike in kakovostne programe, ki prispevajo k kakovostnemu preživljanju prostega časa, aktivnemu državljanstvu in krepitvi skupnosti. Namen programov je z izobraževanjem krepiti zaupanje med generacijami, družbene vezi in občutek pripadnosti, kar zmanjšuje socialne razlike in povečuje medsebojno solidarnost.

Opis programa in načrtovanih dejavnosti

V letu 2026 bomo v okviru programa ZNANJE NA DLANI izvajali raznolike dejavnosti, ki povezujejo ljudi vseh generacij ter krepijo socialno, kulturno in okoljsko odpornost skupnosti.

1. Vsebine za kakovostno preživljanje prostega časa

Program spodbuja ustvarjalnost, druženje in prenos znanja med generacijami. Udeleženci bodo lahko sodelovali v različnih delavnicah, predavanjih in krajših programih, prilagojenih njihovim interesom in potrebam. Potekali bodo večkrat mesečno v dveh šolskih urah, spodbujajoč vzajemno učenje in izmenjavo izkušenj.

Predvidene vsebine vključujejo:

- ustvarjalne delavnice: glina, likovno ustvarjanje, izdelovanje ustvarjalnih izdelkov;
- krepitev ročnih spretnosti: klekljanje, kvačkanje, pletenje;
- zeliščarske in naravne delavnice: uporaba in prepoznavanje zelišč, priprava naravne kozmetike, izdelava mil, mazil in eteričnih mešanic;
- kulinarčne delavnice: priprava različnih jedi in sladici izmenjava receptov.

Cilj teh dejavnosti in programov je kroženje znanja med generacijami: starejši prenašajo tradicionalne spretnosti, mlajši prispevajo sodobne veščine, vsi pa skupaj bogatijo kulturno in družbeno življenje v občini.

2. E-družabništvo

E-družabništvo je program, ki bo spodbujal medgeneracijsko povezovanje in sodelovanje na daljavo. Namenjen je namreč druženju – predvsem ranljivih – ljudi različnih generacij na daljavo, preko računalnika ali pametnih telefonov. Samo druženje bo prepleteno s tematsko obarvanimi učnimi vsebinami. Preko programa bodo udeleženci razvijali nove socialne stike ter krepili svojo moč za samostojno in uspešno soočanje z različnimi življenjskimi situacijami. Na ta način bo program pomembno prispeval k večji vključenosti ranljivih skupin v družbo, k večjemu zadovoljstvu in socialni vitalnosti udeležencev. V okviru programa se bodo udeleženci srečevali enkrat tedensko po dve šolski uri. Vsako srečanje bo vključevalo začetno (miselno in/ali fizično) razgibavanje udeležencev, ki mu bodo sledili sproščeni pogovori na temo, ki je bila dogovorjena na zadnjem srečanju glede na želje in potrebe udeležencev. Moderator bo njihov pogovor povezoval tudi s poučnimi tematsko obarvanimi in aktualnimi vsebinami.

3. Aktivno druženje vasi

Aktivno druženje vasi je program, ki aktivno – preko krajših, načrtno zasnovanih in tematsko obarvanih pohodov – povezuje in združuje prebivalce različnih generacij in iz različnih krajevnih skupnosti Občine Ajdovščina. Namen programa je spodbuditi posameznike k aktivnemu in zdravemu načinu življenja, h kakovostnemu preživljanju prostega časa ter k ostalim prizadevanjem za krepitev in ohranjanje telesne, duševne in delovne svežine.

Prebivalci iz različnih krajevnih skupnosti Občine Ajdovščina se bodo srečevali enkrat tedensko na vnaprej dogovorjeni lokaciji v Vipavski dolini in se nato odpravili na krajši pohod (dolga do štiri ure). Pohodi ne bodo pomenili le aktivnosti na prostem, ampak bodo načrtno zasnovani in tematsko obarvani. Ob spoznavanju lokalnega okolja, kulturne dediščine in preteklosti krajev ter ljudi se bodo medgeneracijsko družili, se pogovarjali, ustvarjali nove stike, poglobljali obstoječa in razvijali nova znanja, izkušnje in prakse. Tako se bo poleg medgeneracijskega učenja v programu Aktivno druženje vasi razvijalo tudi učenje v skupnosti prakse.

4. Računalniške urice

Računalniške urice je program, preko katerega učeči se medgeneracijsko izpopolnjujejo svoje digitalno znanje in spretnosti. Namenjen je ljudem vseh generacij, ki si želijo svoje digitalno znanje in spretnosti dodatno poglobiti na prepoznane aktualne teme kot npr. uporaba Googlovih aplikacij, QR kode, Digitalno potrdilo ipd. Računalniške urice bodo potekale v majhnih skupinah enkrat na teden.

5. Moč življenja

Program je namenjen spodbujanju aktivnega staranja, samostojnosti in vitalnosti starejših. Zasnovan je na konceptu dolgožive družbe, ki ga naslavljamo v Razvojnem načrtu Ljudske univerze Ajdovščina 2025-2030. V okviru programa bodo potekale raznolike dejavnosti, ki povezujejo izobraževanje, gibanje in skrb za duševno zdravje. Udeleženci bodo sodelovali v delavnicah za ohranjanje kognitivnih sposobnosti in spomina ter v vadbah, namenjenih izboljšanju ravnotežja, gibljivosti in telesne moči. Program bo vključeval tudi pogovorne in podporne skupine o aktivnem staranju ter izobraževanja o samostojnem življenju in staranju v domačem okolju (*aging in place*). Poseben poudarek bo namenjen tudi medgeneracijskemu sodelovanju in povezovanju. S takšnim pristopom program krepi samozavest, občutek pripadnosti in zdrav življenjski slog ter prispeva k višji kakovosti življenja starejših.

6. Rokodelske delavnice za moške

Program Rokodelske delavnice za moške je zasnovan kot prostor druženja, učenja in ustvarjalnosti, kjer moški različnih starosti razvijajo praktične spretnosti, izmenjujejo znanje ter se povezujejo v sproščenem in neformalnem okolju. Program izhaja iz spoznanja, da se številni moški po upokojitvi, ob izgubi zaposlitve ali zaradi sodobnega življenjskega tempa soočajo z občutki izoliranosti, osamljenosti in zmanjšane vpetosti v skupnost. Moška delavnica zato ponuja prostor, kjer se lahko srečujejo, učijo, ustvarjajo in sodelujejo pri dejavnostih, ki temeljijo na ročnem delu, ustvarjalnosti in praktičnih spretnostih. Dejavnosti temeljijo na ročnem in skupnostnem delu, ki spodbuja sodelovanje, občutek pripadnosti in samoiniciativnost.

Udeleženci bodo sodelovali pri izdelavi uporabnih lesenih predmetov za dom, vrt in skupnost (na primer ptičje hišice, vrtni klopi, preprosti popravki pohištva), pri obnovi starega orodja in pri ustvarjalnem delu z različnimi materiali. Poleg tega bodo potekala tematska srečanja z lokalnimi obrtniki ter neformalni pogovori o vsakdanjih izzivih, zdravju in življenju, ki krepijo povezanost in sproščeno izmenjavo izkušenj.

Srečanja bodo potekala v manjših skupinah skozi vse leto, v prostorih Ljudske univerze Ajdovščina ali v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi. Program združuje učenje, delo in druženje ter spodbuja aktivno sodelovanje moških v lokalnem okolju.

7. Razstave

V avli Ljudske univerze Ajdovščina bomo z razstavami poskrbeli za popestritev stavbe ter predstavitev znanih in manj znanih umetnikov. Hkrati pa razstave ponujajo tudi priložnost izmenjave znanj in izkušenj med različnimi generacijami učečih se. Razstavljali bodo slikarji, fotografi in kiparji iz Ajdovščine ter širše okolice. Obenem bomo dali prostor tudi našim udeležencem, da bodo predstavili izdelke, ki so jih ustvarili tekom različnih izobraževalnih programov. V letu 2024 se bo zvrstilo 12 razstav na stenah in hkrati 4 razstave v vitrinah avle na Ljudski univerzi Ajdovščina.

Ciljna skupina: otroci, mladostniki, starejši, osebe s posebnimi potrebami, invalidi, zaposleni, brezposelni, upokojenci, tujci, moški, itd.

Število udeležencev: 250

Trajanje programa: program se bo izvajal vse leto

Število ur programa skupaj: 380

UČNI CENTER BRJE

V Učnem centru Brje bodo potekala predavanja in delavnice, kjer bodo udeleženci pridobivali teoretična in praktična znanja o pridelavi in predelavi sadja, zelenjave ter drugih užitnih rastlin. Pridobljeno znanje bodo lahko uporabili za lastno pridelavo in predelavo sadja ter zelišč ali za razvoj kmetijskih dejavnosti. Program bo prispeval k večji ozaveščenosti o pomenu lastne pridelave, spodbujal možnosti za razvoj kmetijske dejavnosti ter izboljšal kakovost preživljanja prostega časa. Prav tako bo pomembno vplival na večjo samooskrbo in razvoj dejavnosti na kmetijah.

Usposabljanja bodo potekala skozi vse leto in bodo vključevala različne vidike pridelave, nabiranja in predelave sadja, zelenjave ter zelišč. Udeleženci bodo spoznali tudi užitne divje rastline ter postopke za njihovo pripravo – sušenje, predelavo in pakiranje. Program bo osredotočen na izkustveno učenje, s poudarkom na uporabi strojev za predelavo, tehnologiji predelave v različne prehranske izdelke, zagotavljanju kakovosti, izvajanju potrebnih kemijskih analiz ter na postopkih varstva pri delu in načelih HACCP.

Opis programa in načrtovanih dejavnosti:

Program za leto 2026 je oblikovan glede na prepoznane potrebe in vključuje naslednje vsebine:

- praktičen prikaz cepljenja avtohtonih sort sadnega drevja,
- obrezovanje sadnega drevja (glede na možnosti – predvidoma češnje, breskve, marelice, kaki, jabolka),
- obrezovanje in nega oljk,
- spravilo in predelava sadja, ki dozori v poletnih mesecih – marelice, češnje, fige, slive ...,
- spravilo in predelava jesenskih plodov – lešniki, orehi, jabolka, kivi, kaki ...,
- prikazi parne destilacije zelišč v eterična olja in hidrolate,
- prikazi žganjekuhe iz lokalnih surovin
- užitne divje rastline – nabiranje, prepoznavna, spravilo in uporaba,
- samooskrba z vrtninami,
- biodinamično kmetovanje – trajnosten način izrabe prsti, zemljišč in zagotavljanje kvalitete produktov,
- povezovanje ponudnikov izdelkov domače pridelave in predelave Vipavske doline,
- trženje in priprava izdelkov za prodajo,
- razvoj podjetništva na podeželju,
- HACCP.
-

Glede na interes in dejanske okoliščine se lahko posamezne vsebine poveže ali dodatno razčleni.

Ciljna skupina: Mali kmetje, vrtnarji in ljubiteljski sadjarji, zeliščarji, ljubitelji sonaravnega bivanja, osebe, ki želijo po izobraževanju pridobiti nacionalno poklicno kvalifikacijo NPK Predelovalec/predelovalka sadja na tradicionalen način in se poklicno ukvarjati s predelavo sadja ter trženjem izdelkov.

Število udeležencev: 200 udeležencev

Trajanje programa: program se bo izvajal skozi vse leto

Število ur programa skupaj: 100 ur

MEDKULTURNI MOSTOVI

Namen in cilji

Program MEDKULTURNI MOSTOVI spodbuja učenje slovenskega jezika, medkulturno povezovanje in vključevanje priseljencev v lokalno okolje. Namenjen je razvoju sporazumevalnih spretnosti, spoznavanju kulturnih značilnosti slovenskega prostora ter izgradnji vezi med priseljenci in lokalnim prebivalstvom, kar je tudi eden izmed poudarkov razvojnega načrta Ljudske univerza Ajdovščina 2025-2030. Dejavnosti potekajo v sproščenem okolju, kjer se učenje jezika prepleta z druženjem, sodelovanjem in spoznavanjem vsakdanjih življenjskih situacij.

Opis programa in načrtovanih dejavnosti

1. Govorim slovensko: od besede do pogovora

Program Govorim slovensko: od besede do pogovora je namenjen vsem, ki jim slovenščina ni materni jezik in želijo razviti osnovne sporazumevalne veščine, da bi lažje in hitreje postali del lokalne skupnosti. Znanje jezika je namreč ključno za uspešno vključevanje v družbo, kar lahko pomembno vpliva na življenjsko pot posameznikov in njihovih družin. Program je še posebej primeren za tiste, ki nimajo možnosti vključitve v program Začetna integracija priseljencev (ZIP). Poleg poučevanja slovenskega jezika bo v programu poudarek tudi na drugih pomembnih vsebinah, kot so področje dela in zaposlovanja, kulturna dediščina, spoznavanje institucij in ustanov ter drugih veščin, potrebnih za uspešno delovanje v lokalnem okolju. Program bo udeležencem omogočal tudi medsebojno druženje in gradnjo kakovostnih odnosov, ki so ključni za uspešno integracijo.

Program traja 60 ur in je razdeljen na 10 tematskih sklopov, ki se med seboj prepletajo.

Tematski sklopi so:

- osebna identiteta (ime, naslov, rojstni podatki, narodnost, poklic, vera, interesi, osebni dokumenti, vljudnostne fraze, pozdravi ipd.);
- družina in dom (družinski člani, odnosi med njimi, navade, stanovanje, prostori, oprema, bivalno okolje itd.);
- šola in vrtec (osnovna komunikacija z vzgojitelji in učitelji, šolski predmetnik, govorilne ure, pisanje opravičila, ocenjevanje, pomoč otroku pri socializaciji v tujem okolju itd.);
- pomoč otrokom pri šolskih aktivnostih (metode učenja, učenje preko igre, učni tipi, pomen branja otrokom v zgodnjem otroštvu ipd.);

- skrb za telo in zdravje (deli telesa, počutje, higiena, zdravje, bolezen, zdravstvene storitve, obisk zdravstvenega doma, prva pomoč itd.);
- hrana in pijača (nakupovanje v trgovini in na tržnici, recepti, naročanje v restavraciji itd.);
- javne institucije (pošta, telefon, banka, policija, obisk knjižnice, servisi in storitve itd.);
- hobiji in prosti čas (zabava, hobiji, šport, kulturne ustanove, prostočasne aktivnosti namenjene otrokom, pisanje vabila za otrokov rojstni dan ipd.);
- nakupi (trgovine, cene, plačilo, denar, merske enote, oblačila in obutev, plačevanje položnic ipd.).

2. Urice slovenščine

Urice slovenščine je program, ki spodbuja medgeneracijsko učenje slovenskega jezika med ljudmi različnih generacij, katerim slovenščina ni materni jezik. Strokovno podporo jim bodo nudili strokovno usposobljen mentor in občasno mladi prostovoljci. Urice slovenščine bodo potekale enkrat na teden, na njih pa bodo izpopolnjevali svoje znanje iz slovenskega jezika glede na trenutne potrebe.

3. Medkulturna druženja

Medkulturna druženja so priložnost za srečanja priseljencev in domačinov v sproščenem okolju, kjer se udeleženci pogovarjajo, sodelujejo in se učijo drug od drugega. Pogovori o vsakdanjih temah kot so nakupovanje, oblačila, hrana, prostočasne dejavnosti, knjige ali prazniki omogočajo naravno uporabo slovenskega jezika in spoznavanje kulturnih razlik ter podobnosti. Srečanja prispevajo k zmanjševanju predsodkov, večji kulturni občutljivosti in občutku pripadnosti skupnosti. Medkulturna srečanja bodo potekala dvakrat tedensko po dve šolski uri.

4. Okus skupnosti

Kuhinja je prostor, kjer se jeziki, kulture in ljudje najlažje povežejo. Program vključuje kulturno-kulinarične delavnice, v katerih priseljenci in lokalni prebivalci skupaj pripravljajo slovenske in tuje jedi, izmenjujejo recepte in kulinarične zgodbe. Skozi pripravo hrane se udeleženci neformalno učijo jezika, spoznavajo kulturne posebnosti in gradijo medsebojno razumevanje. Kuhinja tako postane učilnica, kjer se besede prepletajo z okusi, sodelovanje pa z razumevanjem. Kulturno-kulinarične delavnice bodo potekala štirikrat letno.

Ciljna skupina: odrasli priseljenci, tujci, ki začasno ali za daljše obdobje bivajo in delajo v lokalnem okolju in so večinoma popolni začetniki pri učenju slovenskega jezika

Število udeležencev: 80

Trajanje programa: program se bo izvajal vse leto

Število ur skupaj: 250

POTREBNA SREDSTVA ZA IZVEDBO PROGRAMA

Program	Število ur	Stroški dela	Stroški materiala in storitev	Skupaj stroški
Moč znanja	400	10.400,00	15.600,00	26.000,00
Skupaj za znanje	280	7.280,00	10.920,00	18.200,00
Znanje na dlani	380	9.880,00	14.820,00	24.700,00
Učni center Brje	100	2.600,00	3.900,00	6.500,00
Medkulturni mostovi	250	6.500,00	9.750,00	16.250,00
Skupaj	1410	36.660,00	54.990,00	91.650,00

Številka: 410-0003/2025

Datum: 7.11.2025

Eva Mermolja, direktorica

